

Miljø
Skovløkken 4, Tejn 3770 Allinge

Bornholm Regionskommune
Center for Miljø, Plan og Kultur
Skovløkken 4
3770 Allinge
Att. Ole Holm Pedersen, Naturafdelingen

Bornholms Regionskommune
Center for Miljø, Plan og Kultur
Miljø
+45 56 92 22 08
nmf@brk.dk
www.brk.dk
CVR: 26 69 63 48

16. juli 2024

J. nr. 22/1774

Tilladelse til vandløbsrestaurering på matr. 104a, Rø, jf. Vandløbsloven

Bornholms Regionskommune, Center for Miljø, Plan og Kultur, meddeler hermed tilladelse til at genåbne et rørlagt stræk af Møllegård Bæk på Slettevej 5, 3760 Gudhjem, matr. 104a, Rø, jf. vandløbslovens § 37. Matriklen er ejet af Morten Bækbo Ladekarl. Ole Holm Pedersen, Naturafdelingen, har ansøgt på vegne af ejeren.

Projektet skal udføres som ansøgt, jf. denne tilladelse og følgende vilkår:

Vilkår

- Projektet må først igangsættes når klagefristen på 4 uger er forbi og såfremt afgørelsen ikke påklages.
- Afvanding fra eventuelle rørtilløb på den berørte strækning skal tilsluttes det åbne vandløb således, at deres funktion bevares.
- Anlægsarbejdet skal udføres i en tør periode, så der ikke ledes jord mv. til nedstrøms vandløb.
- Anlægsarbejdet skal være udført senest 3 år fra godkendelsesdatoen. Hvis dette ikke er tilfældet, bortfalder godkendelsen.

Lovgrundlag

Godkendelsen gives overordnet med hjemmel i vandløbslovens § 37¹, eftersom projektet udarbejdes for at forbedre de fysiske forhold i- og omkring vandløbet samt at kommunen afholder udgifterne ved ændringerne. Den del af projektet som vedrører genåbning af rørledning, godkendes med afsæt i vandløbslovens § 17, som vedrører regulering af vandløb.

Processen omkring godkendelse følger retningslinjerne i Bekendtgørelse om vandløbsregulering- og restaurering².

Færdigmelding

Projektejer har pligt til at indsende en færdigmelding til kommunen i form af billeder, indtegnet kort og evt. supplerende oplysninger, når arbejdet er afsluttet. Færdigmeldingen sendes til nmf@brk.dk att. Tine Kent Egedal. Bornholms Regionskommune, vil som tilsynsmyndighed, føre tilsyn med projektet efterfølgende.

¹ LBK nr. 127 af 26/01/2017.

² BEK nr. 834 af 27/06/2016.

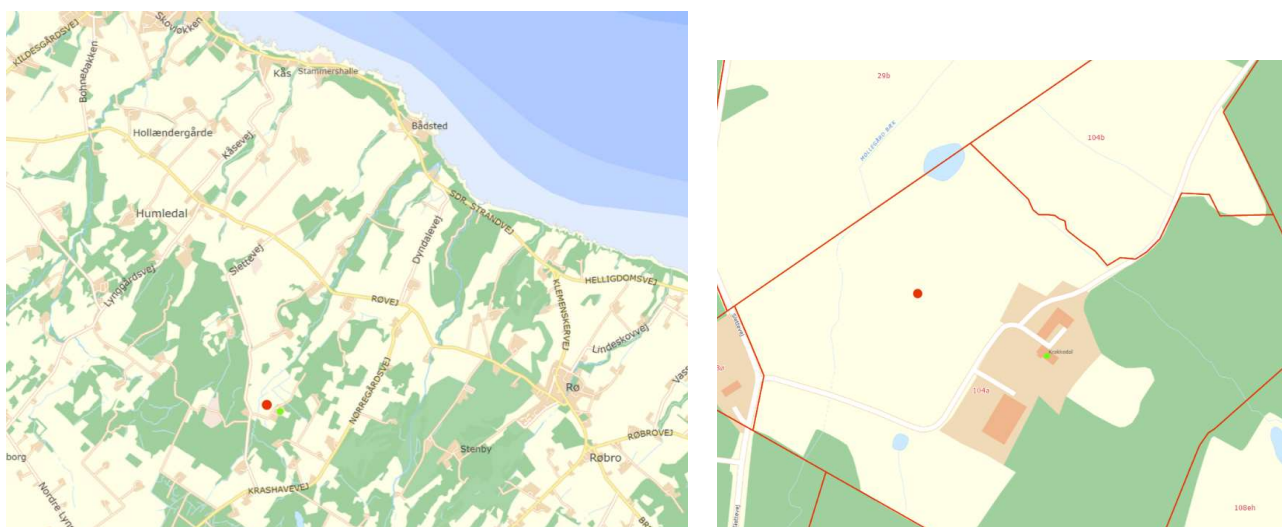
Formål

Formålet med projektet er at genåbne og genslynge et rørlagt vandløb på 223 m for at forbedre biodiversitet i og omkring vandløbet.

Projektområdet

Projektet har lokalitet på Nordbornholm og udføres på matr. 104a, Rø. Der er tale om en genåbning af en delstrækning af Møllegård Bæk.

Projektområdet ses ved den røde prik på følgende kort:

Figur 1: Kortene viser projektområdets placering (rød prik). Kortet til højre viser Møllegård Bæk (kilde: Kortinfo).

Projektet

Vandløbsprojektet omfatter genåbning- og genslynge af en rørlagt strækning på \varnothing 500 mm. Genåbning af den rørlagte strækning er omfattet af vandløbslovens bestemmelser om vandløbsrestaurering og kræver en godkendelse. De øvrige projektelementer, som fremgår af figur 2, behandles under anden lovgivning.

Ansøger kender hverken rørets bundkote eller vandløbets fald indenfor projektområdet.

Ansøgningen omfatter:

- Genåbning af 223 m vandløb.
- Røret graves op og fjernes.
- Udformning af det nye vandløb:
Bredde: Bund 0,4 m, top 2 m.
Vandløbets skråningsanlæg: 1:2 -1:3.
Dybde: Følger den gamle bundkote for røret.
Fald: Samme som tidligere.
- Der laves en rende i bunden, så vandet kan samle sig her i tørre perioder.
- Vandløbet vil blive let slynget og tilpasset efter terrænforholdene.

Hvis der registreres dræn i forbindelse med opgravningen af rørledningen, vil dræne blive tilsluttet det åbne vandløb, så de fortsat kan afvande.

Følgende kort viser projektets delelementer:

Figur 2: Matrikelkort, der viser projektets placering og delelementer. Det rørlagte vandløb ses med en blå stiplede streg. Det genslyngede vandløb er anført med en blå slynget streg (kilde: Kortinfo).

Her ses projektområdet ved hjælp af skråfoto:

Figur 3: Skråfoto af projektområdet (Kortinfo).

Det gamle vandløbstrace

Følgende kort viser, at det genåbnende vandløb kommer til at følge det historiske vandløbstrace på matriklen, som ses på generalstabens Topografiske kort fra 1883-1885:

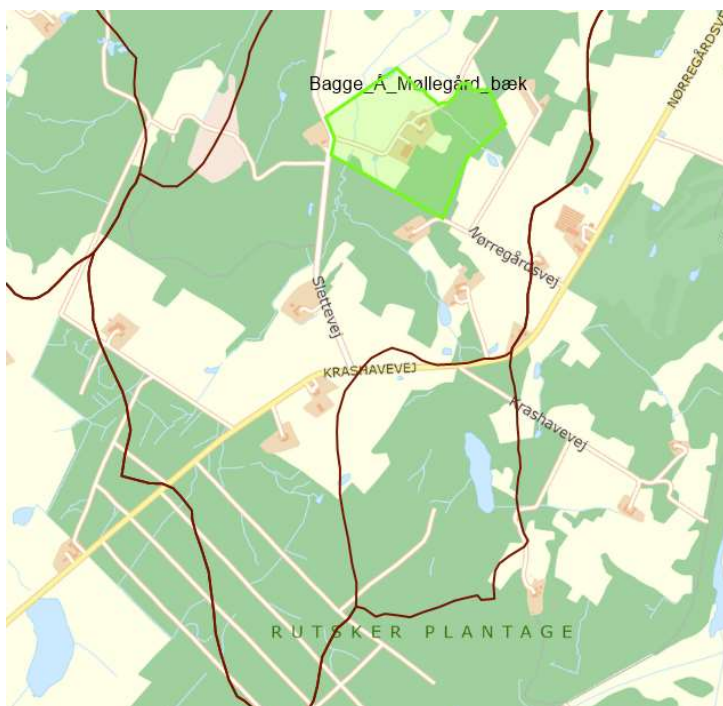
Figur 4: På Generalstabens Topografiske Kort 1883 – 1887 fremgår det oprindelige åbne vandløbstrace på ejendommen (kilde: Kortinfo).

Bornholms Regionskommunes bemærkninger

Ole Holm Pedersen, Naturafdelingen, har den 4. februar 2022 ansøgt daværende Center for Natur, Miljø og fritid om genåbning af en rørlagte strækning af Møllegård Bæk på matr. 104a, Rø.

Møllegård Bæk er et privat vandløb, der har udspring nord for Højager og løber til havet øst for Bådsted. Det er et lille vandløb. Indenfor projektområdet er Møllegård ikke omfattet af naturbeskyttelseslovens § 3, men vandløbet er beskyttet af naturbeskyttelseslovens § 3 ca. 240 m nedstrøms dette.

Vandløbsoplandet til Møllegård Bæk ses på følgende kort med en brun streg. Projektområdet fremgår med en grøn polygon:

Figur 5: Vandløbsoplandet til Møllegård Bæk ses med en brun streg (Kortinfo).

Vandløbet er åbent både nedstrøms- og opstrøms projektområdet. Ansøger har oplyst, at vandløbet er vandførende hovedparten af året, men at det tørrer helt- eller delvist ud i sommermånederne.

Projektet gennemføres når klagefristen er forbi. Center for Miljø, Plan og Kultur er projektejer og dækker udgifterne til projektets gennemførelse.

Afvandings- og afstrømningsmæssige konsekvenser

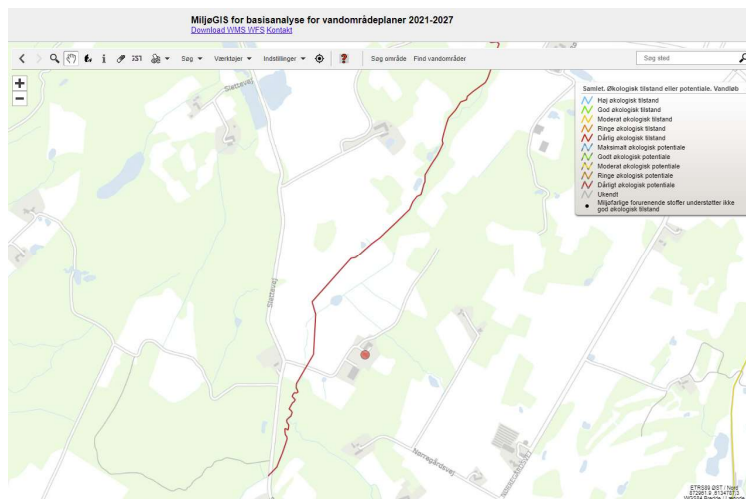
Bornholms Regionskommune vurderer ikke, at projektet har afvandingsmæssige konsekvenser, da der er stillet vilkår om at samtlige dræn, som leder til projektområdet, skal kobles på det genåbnede vandløb.

Da vandløbet genåbnes og samtidig får større kapacitet, vil vandet få længere opholdstid og der vil ske øget fordampning og nedsivning. Det betyder, at vandmængden, som ledes videre til nedstrøms vandløb, vil blive mindre. Projektet har dermed afstrømningsmæssige konsekvenser for vandløbet nedstrøms, men det vil være en mindre påvirkning.

Målsætning og miljømæssige konsekvenser

Møllegård Bæk er målsat til god økologisk tilstand jf. Statens Vandområdeplaner (2021-2027). Eftersom vandløbet er målsat, har kommunen pligt til at sikre, at projektet ikke bevirker, at der sker en forringelse af den økologiske tilstand, jf. indsatsbekendtgørelsens § 8.

Som det fremgår af følgende kort, er den samlede økologiske tilstand dårlig i Møllegård Bæk:

Figur 6: Kortet viser placeringen af det målsatte vandløb Møllegård Bæk og den samlede økologiske tilstand (rød strek) (kilde: MiljøGIS vandområdeplaner 2021-2027).

Den dårlige tilstand i Møllegård Bæk bygger på tilstanden for fisk, som er dårlig. Tilstanden for smådyr er høj. Tilstanden for de øvrige kvalitetselementer er ukendt (alger, vandplanter og kemi).

Et af miljømålene i EU's Vandrammedirektiv er at forebygge yderligere forringelse af vandmiljøet samt beskytte og forbedre vandøkosystemernes tilstand. Ifølge Miljøstyrelsens rapport; "Fysisk karakterisering af vandløb og bidrag til konsekvensanalyse af vandløbsvirkemidler"³ bliver alle biologiske kvalitetselementer påvirket stærkt negativt på rørlagte strækninger. Dette skyldes bl.a., at der både er fravær af naturligt substrat og lys.

Ifølge DTU Aqua undersøgelse, Plan for Fiskepleje på Bornholm (2023), har Møllegård Bæk fine fysiske forhold med gruset/stenet bund og godt fald. Gode gydeforhold og mange skjul. Nedstrøms Sdr. Strandvej har Møllegård Bæk et stort fald med flere mindre vandfald, som opgangsfisk ikke kan passere. Reelt er det kun de

³ [Fysisk karakterisering af vandløb og bidrag til konsekvensanalyse af vandløbsvirkemidler \(au.dk\)](https://www.miljostyrelsen.dk/publikationer/rapporter/fysisk-karakterisering-af-vandloeb-og-bidrag-til-konsekvensanalyse-af-vandloebsvirkemidler)

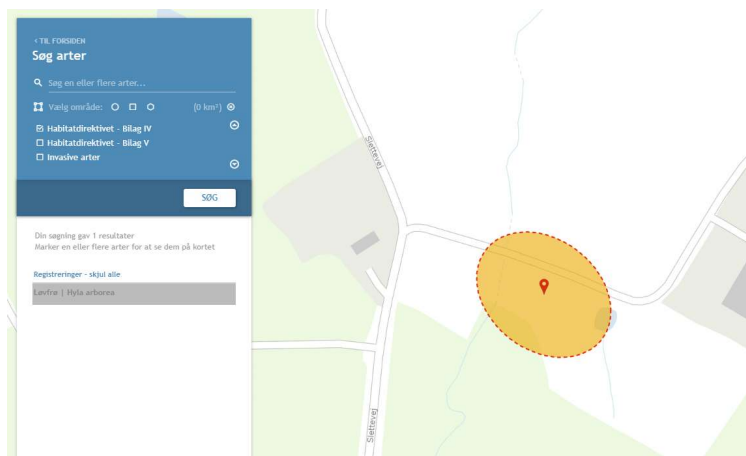
sidste ca. 200 meter til havet, der kan benyttes som gydevandløb, hvis der ikke er bækørreder opstrøms Sønder Strandvej. Der blev ikke registreret ørreder i Møllegård Bæk ved den sidste undersøgelse, men der har været registreret en fiskebestand ved den tidligere undersøgelse.

Bornholms Regionskommune vurderer, at en genåbning af den rørlagte strækning vil forbedre forholdene for vandlevende organismer lokalt og skabe bedre betingelser for faunapassage. Projektet opfylder dermed betingelserne i indsatsbekendtgørelsens § 8.

Bilag IV

Det fremgår af habitatbekendtgørelsens⁴ § 10, at der ikke kan gives tilladelse, dispensation, godkendelse m.v., hvis det ansøgte kan beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for de dyrearter, der er optaget i habitatdirektivets bilag IV, eller ødelægge de plantearter, som er optaget i habitatdirektivets bilag IV, i alle livsstadier.

I Naturbasen er der ikke registreret bilag IV-arter. Ifølge Danmarks Miljøportal, Naturdata, er der registreret grøn løvfrø indenfor den sydlige del af projektområdet, som er en bilag IV-art.

Figur 7: Kortet viser det område, hvor der er registreret grøn løvfrø (Danmarks Miljøportal, Naturdata).

Ifølge Naturbasen forlader Grøn Løvfrø vinterdvalen sent. Æggene lægges ca. i maj/juni. Umiddelbart derefter og frem til forvandlingen omkring juli/august kan haletudserne iagttages. Efter forplantningen vil de voksne frøer anvende deres landhabitater indtil vinterdvalen. De opsøger deres vinterkvarter omkring oktober. I hele den resterende del af sæsonen efter yngletiden, kan vi regelmæssigt høre hannerne kvække oppe fra buske og træer, typisk om natten og i de sene eftermiddagstimer.

Bornholms Regionskommune ikke, at projektet hverken vil beskadige eller ødelægge yngle- eller rasteområder i det naturlige udbredelsesområde for Grøn Løvfrø. Projektet vurderes samle set at forbedre land- og vandhabitater i området for grøn frø.

Projektet vurderes grundet sin placering, udformning og afgrænsning, ikke at påvirke den omkringliggende natur negativt, hverken som habitat eller potentielt habitat for Bilag IV-arter eller andre fredede dyr og planter.

Konklusion

Bornholms Regionskommune konkluderer, på baggrund af ovenstående, at projektet hverken vil have afvandings- eller afstrømningsmæssige konsekvenser. Det konkluderes desuden, at en genåbning af vandløbsstrækningen i projektområdet vil forbedre biodiversiteten i vandløbet- og i den omkringliggende natur.

⁴ BEK nr. 1595 af 06/12/2018.

Projektet vil ligeledes skabe forbedret faunapassage. Bornholms Regionskommune giver derfor tilladelse til at Møllegård Bæk kan genåbnes i den ansøgte strækning.

Fremtidig vedligeholdelse

Den fremtidige vedligeholdelse påhviler til enhver tid ejeren af matr. 104a, Rø.

Høring

Projektet har været i offentlig høring på kommunens hjemmeside i 8 uger i perioden: 14. december 2022- 8. februar 2023. Kommunen har hverken modtaget bemærkninger eller indsigelser til projektet inden for høringsfristen.

Anden lovgivning

Bornholms Regionskommune skal i henhold til § 21, stk. 121 i miljøvurderingsloven foretage en screening af reguleringsprojekter. Regulering af vandløb er omfattet af lovens bilag 2, punkt 10f. Projektet er blevet miljøscreenet og Bornholms Regionskommune har den 25. april 2024, meddelt afgørelse om, at projektet ikke er omfattet af krav om miljøvurderingspligt, jf. § 21.

Klage

Bornholms Regionskommunes afgørelse kan jf. vandløbslovens § 80, påklages til Miljø- og Fødevarerklagenævnet, bortset fra afgørelser om erstatning og andre økonomiske spørgsmål, der kan påklages til Taksationskommissionen for Bornholm.

Bornholms Regionskommune vil straks efter klagefristens udløb underrette den, der har fået tilladelsen eller godkendelsen, om en eventuel indgivet klage og om klagens opsættende virkning.

Se klagevejledningen i bilag.

Venlig hilsen

Tine Kent Egedal

Vandløbsmedarbejder – Biolog

Følgende klageberettigede er orienteret om afgørelsen og har modtaget en kopi:

Danmarks Naturfredningsforening/Danmarks Naturfredningsforening, Lokalkomité Bornholm
Dansk Ornitologisk Forening/Dansk Ornitologisk Forening, Lokalafdeling Bornholm
Friluftsrådet/Friluftsrådet, Lokalafdeling Bornholm
Vandpleje Bornholm
Sportsfiskerforbundet
Fiskeristyrelsen.

Bilag 1:

Klagevejledning

Afgørelser efter vandløbslovens kan påklages af:

- Den, afgørelsen er rettet til.
- Enhver, der må antages at have en individuel, væsentlig interesse i sagens udfald.
- En berørt nationalparkfond oprettet efter lov om nationalparker.
- Lokale foreninger og organisationer, som har en væsentlig interesse i afgørelsen.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, hvis hovedformål er beskyttelse af natur og miljø.
- Landsdækkende foreninger og organisationer, som efter deres formål varetager væsentlige rekreative interesser, når afgørelsen berører sådanne interesser.

Klagefrist

Klagefristen udløber 4 uger efter at afgørelsen er meddelt. Er afgørelsen offentligt bekendtgjort, regnes klagefristen dog altid fra offentliggørelsen uanset tidspunktet for eventuel individuel underretning. Hvis klagefristen udløber på en lørdag eller helligdag, forlænges klagefristen til den følgende hverdag.

Fristen for at klage løber frem til den: **13. august 2024**

Indgivelse af klage via klageportal

En klage skal indgives skriftligt. Du går ind på [Nævnenes Hus](#), hvor du skal logge på med mitID. På nævnenes hus findes der en vejledning om anvendelse af Klageportalen. Klagen sendes gennem klageportalen til Bornholms Regionskommune. En klage er indgivet, når den er tilgængelig for myndigheden i Klageportalen.

Om betaling til miljø- og Fødevareklagenævnet

Når du klager, skal du betale et gebyr. Gebyrets størrelse afhænger af, om klagen kommer fra en borger eller en virksomhed/organisation. Privatpersoner skal betale et gebyr på 900 kr. Virksomheder og organisationer skal betale et gebyr på 1.800 kr. Du betaler gebyret med betalingskort.

Miljø- og Fødevareklagenævnet skal som udgangspunkt afvise en klage, der kommer uden om Klageportalen, hvis der ikke er særlige grunde til det. Det er muligt at blive fritaget for at bruge Klageportalen ved at sende en begrundet anmodning til Bornholms Regionskommune med påført sagsnummer i emnefeltet til Bornholms Regionskommune, Skovløkken 4, 3770 Allinge. Anmodningen videresendes herefter til Miljø- og Fødevareklagenævnet, som afgør, om den kan imødekommes.

Det er en betingelse for Miljø- og Fødevareklagenævnets behandling af din klage, at du indbetaler gebyret. Gebyret tilbagebetales hvis:

- Klagesagen fører til, at den påklagede afgørelse ændres eller ophæves
- Klageren får helt eller delvist medhold i sagen, eller
- Eller klagen afvises som følge af overskredet klagefrist, manglende klageberettigelse eller fordi klagen ikke er omfattet af Miljø og Fødevareklagenævnets kompetence.

En rettidig klage har opsættende virkning medmindre Miljø- og Fødevareklagenævnet bestemmer andet. Du kan som udgangspunkt ikke klage over nævnets afgørelser til anden administrativ myndighed. Hvis du er utilfreds med nævnets afgørelse, kan du indbringe sagen for domstolene. Uanset om der anlægges retssag, er man forpligtet til at rette sig efter Miljø- og Fødevareklagenævnets afgørelse, indtil domstolen måtte bestemme andet.